

Oppdragsbrev til Gassnova SF for 2022

1	Innledning.....	2
2	Mål, oppdrag og styringsparametere	2
2.1	Departementets prioriteringer for 2022.....	2
2.2	Langskip - fangst og lagring av CO ₂	3
2.3	CLIMIT-programmet.....	5
2.4	Teknologisenter Mongstad.....	6
2.5	Effektiv drift.....	7
3	Andre forutsetninger og krav	7
3.1	Koordinering med andre aktører	7
3.2	Kommunikasjon og informasjon.....	8
4	Rapportering og resultatoppfølging	8
4.1	Rapportering til statsregnskapet.....	8
4.2	Statusrapport om Fortum Oslo Varmes fangstprosjekt.....	8
4.3	Statusrapport for gevinstrealiseringsarbeidet for Langskip	8
4.4	Statusrapport om Teknologisenter Mongstad etter 2023	9
4.5	Risiko- og vesentlighetsvurderinger	9
4.6	Årsrapport	9
4.7	Månedrapport for Langskip	9
5	Budsjett og fullmakter	9
5.1	Fond for CO ₂ -håndtering.....	10
5.2	Kap. 1840 CO ₂ -håndtering.....	11
5.2.1	Administrasjon	12
5.2.2	Teknologisenter Mongstad	12
5.2.3	Langskip - fangst og lagring av CO ₂	12
5.3	Forslag til endringer i budsjettet mv.	13
6	Tildeling.....	13

1 Innledning

Det vises til Prop. 1 S (2021-2022) fra Olje- og energidepartementet, Prop. 1 S Tillegg 1 (2021-2022) Endringer i Prop. 1 S og Innst. 9 S (2021-2022) fra energi- og miljøkomiteen. Departementet har på dette grunnlaget utarbeidet oppdragsbrev som gir de økonomiske rammene for Gassnova SF i 2022 og en nærmere beskrivelse av mål, styringsparametere og rapporteringskrav.

Gassnova har kunnskap om CO₂-fangst og lagring i hele innovasjonssystemet, inkludert forskning, teknologiutvikling og fangst-, transport- og lagringsteknologi. Gassnova skal aktivt knytte sammen fagmiljøer innenfor forskning, industri og offentlige virksomheter og skal gjennom sine ulike oppgaver legge til rette for at statens mål med satsingen på fangst og lagring av CO₂ kan oppnås.

Arbeidet med CO₂-håndtering omfatter blant annet Langskip, Teknologisenter Mongstad (TCM), CLIMIT-programmet og Enova SF med Klima- og energifondet. Virkemidlene må ses i sammenheng, det legges vekt på erfaringsutveksling. Gassnova har med bakgrunn i sitt oppdrag og kompetanse opparbeidet over mange år innen CO₂-håndtering, et særskilt ansvar for å bidra til tett knytning mellom virkemidlene som kan bidra til måloppnåelse for Langskip og statens arbeid med CO₂-håndtering som et klimatiltak.

2 Mål, oppdrag og styringsparametere

Gassnovas hovedmål er å fremme teknologiutvikling og kompetanseoppbygging for kostnadseffektive og framtidsrettede løsninger for CO₂-håndtering.

Hovedmålet skal nås gjennom blant annet oppdragene som delegeres i dette oppdragsbrevet, hvor Gassnova skal bidra til å realisere samlede gevinster fra arbeidet med CLIMIT-programmet, Teknologisenter Mongstad (TCM) og Langskip. For å oppnå hovedmålet skal Gassnova:

- bidra til at etableringen av Langskip får en god start i henhold til plan og budsjett og at målene med Langskip realiseres
- følge opp statsstøtteavtalene for Langskip effektivt, løsningsorientert og med god kostnads- og risikostyring
- forvalte CLIMIT og statens interesser i TCM i henhold til målene og bidra til at læring og resultater støtter måloppnåelse for Langskip
- være en faglig og strategisk rådgiver til departementet om CO₂-håndtering som muliggjørende teknologi for grønn omstilling og bidra til effektiv deling av kompetanse og læring om CO₂-håndtering.

For Langskip, CLIMIT og TCM er det spesifisert oppdrag med styringsparametere som setter krav til hvilken informasjon departementet ønsker rapportert for å vurdere måloppnåelse på de relevante områdene. Departementet forventer at styret i Gassnova etablerer og følger opp konkrete måleparametere for foretaket.

2.1 Departementets prioriteringer for 2022

Gassnova skal

- bidra til at etableringen av Langskip får en god start. Gassnova skal legge til rette for god og åpen dialog mellom industriaktørene, Gassnova og departementet
- følge opp systemet for håndtering og oppfølging av statsstøtteavtalene
- samarbeide tett og ha en åpen og god dialog med departementet i oppfølgingen av statsstøtteavtalene og aktørenes prosjektstyring
- legge til rette for ekstern kvalitetssikring og gjennomføre revisjon av fangsprosjektet til Norcem. Videre vurdere ytterligere tiltak for oppfølging og kvalitetssikring av prosjektet til Norcem.
- koordinere og følge opp arbeidet med gevinstrealisering for Langskip i tett samarbeid med departementet, herunder hvordan TCM og CLIMIT-programmet skal bidra til gevinstrealisering
- utføre en oppdatert vurdering av den samfunnsøkonomiske verdien av Langskip. Vurderingen skal gjøres i dialog med departementet
- prioritere aktiviteter som bidrar til måloppnåelse for Langskip, herunder bidra til å legge til rette for å realisere CO₂-fangst ved Fortum Oslo Varmes avfallsforbrenningsanlegg på Klemetsrud i Oslo kommune i tråd med forutsetninger beskrevet i Prop. 1 S (2020-2021, Meld. St. 33 (2019-2020) Langskip – fangst og lagring av CO₂ og Innst. 9 S (2021-2022) fra energi- og miljøkomiteen
- vurdere TCMs rolle i et langsiktig perspektiv og hvordan statens kostnader kan reduseres i en ny avtaleperiode etter utløpet av gjeldende avtaleperiode ved utgangen av 2023
- kartlegge muligheter og tiltak for tilrettelegging for utnyttning av CO₂ i industriell produksjon som klimatiltak
- kartlegge muligheter og tiltak for tilrettelegging av CO₂-håndtering på forbrennings- og prosessanlegg i Norge, med basis i eksisterende og foreslåtte virkemidler. Dette arbeidet ses i sammenheng med oppdraget under CLIMIT-demo
- støtte opp under samarbeidsavtalen mellom Olje- og energidepartementet og US Department of Energy om forskning og utvikling
- følge opp Norges deltakelse i Carbon Dioxide Removal (CDR) initiativet under Mission Innovation

2.2 Langskip - fangst og lagring av CO₂

Det vises til Meld. St. 33 (2019-2020) Langskip – fangst og lagring av CO₂, jf. Innst. 143 S (2020-2021), som omfatter fangst, transport og lagring av CO₂. Langskip skal demonstrere at CO₂-håndtering er trygt og mulig, samt legge til rette for læring og kostnadsreduksjoner for etterfølgende prosjekter. Selskapene bak fangst-, transport- og lagerprosjektene skal eie og drive sine respektive deler av prosjektet. Statsstøtteavtalene regulerer kostnads- og risikodeling mellom selskapene og staten. Staten tar en vesentlig del av kostnadene og risikoen i Langskip, herunder risikoen i grensesnittet mellom fangst, transport og lager, jf. Prop. 1 S (2020-2021) og Innst. 9 S (2020-2021), stortingsvedtak nr. 256, 14. desember 2020. Gassnova skal på vegne av staten følge opp statsstøtteavtalene, rapportere på fremdrift og varsle departementet så tidlig som mulig ved avvik og endringer i kostnader og risiko i prosjektet.

Samfunnsmålet for Langskip er at demonstrasjon av CO₂-håndtering skal gi den nødvendige utvikling av CO₂-håndtering, slik at de langsiktige klimamålene i Norge og EU kan nås til lavest mulig kostnad.

For å nå samfunnsmålet er det definert fire effektmål. Prosjektet skal

- gi kunnskap som viser at det er mulig og trygt å gjennomføre fullskala CO₂-håndtering
- gi produktivitetsgevinster for kommende prosjekter gjennom lærings- og skalaeffekter
- gi læring knyttet til regulering og insentivering av CO₂-håndteringsaktiviteter
- legge til rette for næringsutvikling

Departementet har utarbeidet et sentralt styringsdokument for gjennomføringen av Langskip. Gjeldende versjon av styringsdokumentet (Rev. 2, 25.05.2021) ble oversendt til Gassnova 1. juni 2021.

I styringsdokumentet er det etablert resultatmål for Langskip. Prosjektgjennomføringen, herunder Gassnovas oppdrag, skal utføres i henhold til styringsdokumentet.

Gassnova skal

Oppdrag	Styringsparametere
– på vegne av staten følge opp aktørenes prosjektstyring gjennom avtalt rapportering i prosjektet	<ul style="list-style-type: none"> – <i>beskrive prosjektstyringen til industriaktørene</i> – <i>beskrive samlet oppfølging, koordinering og utvikling i prosjektet</i> – <i>beskrive koordineringen av arbeidet med gevinstrealisering og arbeidet med å legge til rette for at relevante erfaringer kan deles med andre prosjekter og interessenter</i> – <i>vise til konkrete eksempler på oppnådd gevinstrealisering</i> – <i>beskrive aktiviteter som fremmer næringsutvikling knyttet til læring og infrastruktur i Langskip</i>
– koordinere og følge opp arbeidet med gevinstrealisering i prosjektet i samarbeid med industriaktørene og legge til rette for at relevant erfaring og kunnskap blir delt med andre prosjekter og interessenter	
– bidra til god koordinering og kommunikasjon mellom industriaktørene for samordning av alle delprosjektene i Langskip	
– bidra til at staten og industrien i samarbeid kommer fram til gode løsninger i alle delprosjektene i Langskip	
– legge til rette for at læring og at resultater fra TCM og CLIMIT-programmet bidrar til måloppnåelse for Langskip	
– utføre en vurdering av hvorvidt den samfunnsøkonomiske verdien av Langskip-prosjektet ser ut til å bevege seg i en positiv eller negativ retning, hva dette skyldes og evt. hva dette betyr for gevinstrealiseringsarbeidet fremover	– <i>oppdatere vurderingen av den samfunnsøkonomiske verdien av Langskip i tråd med gevinstrealiseringsplanen, jf. punkt 4.3 om statusrapport</i>

Oppdrag	Styringsparametere
<ul style="list-style-type: none"> – legge til rette for ekstern kvalitetssikring og gjennomføre revisjon av fangstprosjektet til Norcem 	<ul style="list-style-type: none"> – rapportere til departementet etter nærmere avtale – beskrive resultatene fra prosessen med ekstern kvalitetssikring og revisjon av fangstprosjektet, samt de viktigste funnene
<ul style="list-style-type: none"> – vurdere ytterligere tiltak for oppfølging og kvalitetssikring av prosjektet til Norcem, herunder kostnadskontroll. 	<ul style="list-style-type: none"> - beskriv hvilke tiltak som har blitt implementert og effekter av tiltakene

2.3 CLIMIT-programmet

CLIMIT er et program for forskning, utvikling og demonstrasjon av teknologi for CO₂-håndtering, herunder vurdering av barrierer og insentiver knyttet til relevant teknologi-utvikling og implementering. Programmet omfatter Norges forskningsråds støtte til forskning og utvikling (FoU-delen) og Gassnovas støtte til utvikling og demonstrasjon (demodelen).

Gassnova har koordineringsansvar for og leder sekretariatsfunksjonen som ivaretas i fellesskap med Norges forskningsråd. Et programstyre for programmet, oppnevnt av Olje- og energidepartementet, vedtar programplaner, utlysningstekster og tilsagn om tilskudd etter innstilling fra Gassnova og Norges forskningsråd, jf. vedlegg 2 Mandat for programstyret til CLIMIT-programmet.

For demodelen av CLIMIT-programmet organiserer Gassnova søknadsprosesser og legger fram for CLIMITs programstyre kvalitetssikrede innstillinger om bevilgningsvedtak samt eventuelle avvikssaker som fordrer programstyrevedtak. Gassnova følger opp prosjekter i tråd med programstyrets beslutning og vedtatte prosedyrer. Gassnova skal bistå programstyret gjennom forberedelse av utkast til programplan og utlysninger og faglig underlag til diskusjoner.

Gassnova skal

Mål	Styringsparametere
<ul style="list-style-type: none"> – utvikle kunnskap, kompetanse, teknologi og løsninger som kan gi viktige bidrag til kostnadsreduksjoner og bred internasjonal utbredelse av CO₂-håndtering 	<ul style="list-style-type: none"> – beskrive prosjektporteføljen og hvordan nye prosjekter som er innvilget støtte følger opp programplanen – beskrive hvordan prosjektene kvantitativt og/eller kvalitativt har bidratt til <ul style="list-style-type: none"> - kvalifisering av nye tekniske løsninger eller teknologikomponenter - kompetanseutvikling i teknologiske og industrielle miljøer - kommersialisering og internasjonal spredning av løsninger og kompetanse - kostnadsreduksjoner og/eller ytelsesforbedringer i verdikjeden
<ul style="list-style-type: none"> – utnytte nasjonale fortrinn og utvikling av ny teknologi og tjenestekonsepser med kommersielt og internasjonalt potensial 	

Mål	Styringsparametere
– bidra til å utrede karbonfangst ved avfallsforbrenningsanleggene i Trondheim, Bergen, Stavanger, Kristiansand, Tromsø og Fredrikstad	– beskrive prosjektporteføljen og hvordan nye prosjekter som er innvilget støtte følger opp Stortingets flertallsmerknad i Innst. 9 S (2021-2022)

Regelverk for tilskudd til utvikling og demonstrasjon av teknologi for CO₂-håndtering følger i vedlegg 2. Regelverk for fond for CO₂-håndtering ble oppdatert i 2021. Bakgrunnen for endringen var at CLIMIT Demo gikk fra å være notifisert til EØS under FoUoI-regelverket til å være registrert som en ordning under den generelle gruppeunntaksbestemmelsen (GBER), og endringer er foretatt for å harmonere med GBER. I tillegg ble det åpnet for å gi støtte til teknologier for fangst fra andre kilder enn kraftproduksjon og industri, som for eksempel fangst direkte fra luft (DAC).

Gassnova skal i samarbeid med Norges forskningsråd

- sørge for at CLIMIT-programmet bidrar til gevinstrealisering av Langskip, herunder spille inn til og følge opp konkrete tiltak i gevinstrealiseringsplanen til Langskip
- løpende kartlegge behov og ta nødvendige initiativer knyttet til utviklingen av teknologier for CO₂-håndtering
- følge opp Norges deltakelse i ACT og CETP
- støtte opp om bruk av ECCSEL ERIC
- sikre god koordinering med Enova og bidra til at henholdsvis CLIMIT Demo og Enova sine porteføljer er komplementerende og ikke overlappende

2.4 Teknologisenter Mongstad

Teknologisenter Mongstad (TCM) skal bidra til teknologiutvikling og kvalifisering av teknologi for økt utbredelse av CO₂-fangst globalt. Teknologisenteret har som mål å skape en arena for langsiktig og målrettet utvikling, testing og kvalifisering av teknologi for CO₂-fangst og bidra til internasjonal spredning av disse erfaringene, slik at kostnader og risiko for fullskala CO₂-fangst kan reduseres. Gassnova skal sørge for at læring fra TCM bidrar til måloppnåelse for Langskip. Departementet ønsker økt industrideltakelse og -finansiering i TCM. Gassnova skal legge til rette for en langsiktig og god utnyttelse av anleggene og den etablerte infrastrukturen.

Gassnova skal

Oppdrag	Styringsparametere
– legge til rette for at statens deltakelse i teknologisenteret kan nyttiggjøres best mulig blant annet gjennom kunnskapsspredning og teknologiutbredelse, slik at kostnader og risiko ved fullskala CO ₂ -fangst kan reduseres	– redegjøre for status og gjennomført arbeid for kunnskapsspredning og hvordan dette har medført kostnadsreduksjoner og redusert risiko ved fullskala CO ₂ -fangst.
– legge til rette for en langsiktig og god utnyttelse av anleggene og den etablerte infrastrukturen også etter utløpet av inneværende avtaleperiode.	– redegjøre for status og gjennomført arbeid for å utnytte anleggene og infrastrukturen i et langsiktig perspektiv også etter utløpet av inneværende avtaleperiode.

Oppdrag	Styringsparametere
– følge opp avtaleverket for TCM, herunder ivareta statens interesser i TCM	– redegjøre for status og gjennomført arbeid med å redusere statens kostnader frem mot sluttdato for inneværende avtaleperiode med industriaktørene
– videreutvikle modeller for videreføring av TCM etter 31. desember 2023 med lavere statlig finansiering	– redegjøre for arbeidet med videreutvikling av mulige modeller og anbefale hvordan arbeidet følges videre opp i 2023
– arbeide med å rekruttere flere eiere, annen finansiering, blant annet gjennom større bidrag fra aktører som bruker testanlegget, samt effektivisering av driften	– redegjøre for arbeidet med å rekruttere flere eiere, annen finansiering, blant annet gjennom større bidrag fra aktører som bruker testanlegget, samt effektivisering av driften

Eventuelle avtaler om overdragelse av statens eierandeler skal godkjennes av Olje- og energidepartementet, jf. brev av 1. juli 2013. Rekruttering av eventuelle nye deltakere i TCM DA skal skje i tråd med regelverket for offentlig støtte, jf. ESAs godkjenning av støtte til teknologiselskapet av juli 2008, august 2017 og juli 2020.

2.5 Effektiv drift

Gassnova skal arbeide systematisk med å utnytte tildelte ressurser effektivt. Selskapet skal utarbeide operasjonelle mål og indikatorer som gir uttrykk for effektiviteten ved selskapets drift og som lar seg sammenligne over tid.

Gassnova skal

Mål	Styringsparametere
– innrette utførelse av selskapets oppgaver og oppdrag på en effektiv måte	– beskrive initiativ, tiltak og arbeid som er iverksatt og vise til effekten av disse og oppnådde resultater.
– utnytte mulighetene for effektiv drift ved anvendelse av metoder og løsninger som gir økt produktivitet, bedre analyser og økt kvalitet i beslutningsgrunnlag innenfor samme ressursbruk	

3 Andre forutsetninger og krav

3.1 Koordinering med andre aktører

Departementet forventer at Gassnova bidrar til et effektivt samarbeid med relevante aktører, myndighetsorganer, nasjonale og internasjonale utdannings- og forskningsinstitusjoner der det er hensiktsmessig. Kunnskap om CO₂-håndtering skal stilles til rådighet for relevante myndighetsorganer. Partene må selv avklare nærmere hvilke programmer og prosjekter som skal være omfattet og på hvilken måte samarbeidet skal foregå. Gassnova skal videre delta i Samarbeid for grønn omstilling sammen med de andre virkemiddelaktørene.

Olje- og energidepartementet og det amerikanske energidepartementet (DoE) har en samarbeidsavtale om forskning og utvikling, som per i dag har hovedvekt på CO₂-håndtering. Gassnova og Norges forskningsråd vil være ansvarlig for å følge opp arbeidet i fellesskap. Gassnova skal etter avtale med Olje- og energidepartementet bidra og delta i konkret samarbeid med andre lands myndigheter der hvor det er relevant.

3.2 Kommunikasjon og informasjon

Gjennom sitt arbeid med CLIMIT-programmet, TCM og Langskip har Gassnova opparbeidet god fagkunnskap om CO₂-håndtering. Gassnovas eksterne kommunikasjonsarbeid skal prioritere formidling av denne fagkunnskapen og synliggjøring av resultater fra ovennevnte oppdrag. Det forventes samtidig at departementet gis mulighet til å ta del i den konkrete synliggjøringen av resultater. Gassnovas eksterne kommunikasjonsarbeid skal være godt koordinert med Langskip-selskapene der det er naturlig.

Det er viktig å ha god kontakt og informasjonsflyt mellom Gassnova og departementet. Det er viktig at det er god gjensidig kunnskap om og kjennskap til forestående hendelser. Det er spesielt viktig at Gassnova i god tid varsler om saker som kan bli store, vanskelige eller kontroversielle. Gassnova skal informere departementet i forkant om møter eller lignende av politisk karakter.

4 Rapportering og resultatoppfølging

Frister for rapportering og datoer for planlagte møter i 2022 er angitt i vedlegg 3.

4.1 Rapportering til statsregnskapet

Gassnova skal hver måned sende inn regnskapsrapport om innestående på oppgjørskontoen til Fond for CO₂-håndtering i Norges Bank til statsregnskapet. Frister og krav til rapportering til statsregnskapet for 2022 følger i vedlegg 4.

Departementet fastsetter nærmere krav til rapportering og frister i forbindelse med avslutning av statsregnskapet for 2022.

4.2 Statusrapport om Fortum Oslo Varmes fangstprosjekt

Det vises til budsjettforliket i Stortinget og enighet om å støtte Fortum Oslo Varme med 15 mill. kroner under kap. 1840, post 70 i forbindelse med utarbeidelse av søknad til andre søknadsrunde i EUs innovasjonsfond, jf. Innst. 9 S (2021-2022).

Departementet skal redegjøre for status i prosjektet, herunder arbeidet med å skaffe finansiering og eksterne bidrag, i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2022. Det bes om at Gassnova **innen 10. mars 2022** oversender en rapport til departementet som grunnlag for statusrapporteringen til Stortinget.

4.3 Statusrapport for gevinstrealiseringsarbeidet for Langskip

Gassnova har fått i oppdrag å utføre en samfunnsøkonomisk vurdering av Langskip og gevinstrealiseringsarbeidet.

Det bes om at Gassnova **innen 20. juni 2022** gir en statusrapportering til styringsgruppen for Langskip, jf. gevinstrealiseringsplan for Langskip.

4.4 Statusrapport om Teknologisenter Mongstad etter 2023

Gassnova har fått i oppdrag å vurdere ulike modeller for videreføring av TCM etter 31. desember 2023 med lavere statlig finansiering.

Det bes om at Gassnova **innen 20. juni 2022** redegjør for status i arbeidet med ulike mulige modeller, og en anbefaling om hvordan dette arbeidet følges videre opp i 2023.

4.5 Risiko- og vesentlighetsvurderinger

Gassnova skal **innen 1. november 2022** oversende en særskilt redegjørelse av overordnede risiko- og vesentlighetsvurderinger for 2023. Punkt 5.2 i Instruks for økonomistyring av Fond for CO₂-håndtering legges til grunn for rapportering av risiko- og vesentlighetsvurderinger for hele Gassnovas virksomhet.

Gassnova skal i forbindelse med kontaktmøtene rapportere om vesentlige endringer i risiko- og vesentlighetsvurderingene, samt status for tiltak og kontrollaktiviteter som er iverksatt for å bringe disse risikofaktorene ned til et akseptabelt nivå.

4.6 Årsrapport

Gassnova skal **innen 15. mars 2023** oversende en samlet årsrapport for 2022 i overensstemmelse med krav som stilles oppdragsbrevet og i Instruks for økonomistyring av Fond for CO₂-håndtering. Krav til innhold i årsrapporten følger i vedlegg 5.

Årsrapporten skal publiseres på Gassnovas nettsider.

Særskilt regnskapsoversikt

Under del VI Årsregnskap skal det utarbeides en oppstilling som viser hvor mye som samlet er benyttet til TCM og Langskip, fordelt på fangst, transport og lager.

Det bes også om en spesifisert oppstilling som viser Gassnovas administrasjonstilskudd fordelt på hovedoppgavene; Oppfølging Langskip, Teknologeutvikling (inkludert CLIMIT) og Gevinstrealisering og markedsutvikling. Oversikten skal vise sammenligning med tre siste år og utgifter til eksterne kostnader/bistand skal spesifiseres.

4.7 Månedrapport for Langskip

Gassnova skal hver måned oversende en rapport vedrørende oppfølging av statsstøtteavtalene med industriaktørene i henhold til sentralt styringsdokument.

5 Budsjett og fullmakter

Gassnova har ansvar for å planlegge virksomheten i 2022 slik at mål og resultatkrav oppnås innenfor de budsjettmessige rammene som er gitt i dette brev, jf. § 9 i Reglement for økonomistyring i staten og punkt 2 i Bestemmelser om økonomistyring i staten. Administrasjonen må avklare nærmere hvordan foretakets oppgaver kan løses for 2022.

Gassnova kan søke om overføring av ubrukte midler fra 2021 til 2022 for å løse foretakets oppgaver i 2022.

I henhold til § 12 i lov om Riksrevisjonen av 7. mai 2004, har Riksrevisjonen rett til å kreve informasjon, innsyn og kontroll med at midlene nyttes i samsvar med forutsetningene.

Det er viktig at Gassnova sørger for organisering, utvikling og bruk av virkemidler som gir effektiv bruk av ressursene. Virksomheten skal vektlegge effektivitet, prioritering og håndtering av nye utfordringer og oppgaver innenfor budsjetttrammene.

5.1 Fond for CO₂-håndtering

Budsjettert ramme for Fond for CO₂-håndtering som stilles til disposisjon for Gassnova i 2021 er som følger:

	Kroner
A Inngående balanse per 1. januar 2022	299 585 343
B Overføring til Fond for CO ₂ -håndtering	82 000 000
C Sum	381 585 343
D Forpliktelser ved utgangen av 2021	223 918 302
E Budsjettert disponibel ramme for 2022	157 667 041

Ad. punkt A: Fond for CO₂-håndtering sine samlede midler, innestående på fondets konto i Norges Bank, per 1. januar 2022.

Ad. punkt B: Andel av bevilgning under kap. 1840, post 50 som overføres til Fond for CO₂-håndtering. Det vises til budsjettforliket i Stortinget og enighet om å øke bevilgningen til CLIMIT med 10 mill. kroner for å bidra til å utrede karbonfangst ved avfallsforbrenningsanleggene i Trondheim, Bergen, Stavanger, Kristiansand, Tromsø og Fredrikstad, jf. Innst. 9 S (2021-2022).

Ad. punkt D: Forpliktelser som er pådratt i 2021 eller tidligere, og som skal dekkes i senere budsjettår.

Ad. punkt E: Gassnova gis fullmakt til å pådra forpliktelser for Fond for CO₂-håndtering innenfor ovennevnte disponible ramme. Det understrekes at utbetalingen av midler må holdes innenfor disponible midler på fondet.

Teknologisenter Mongstad

Av innestående midler i Fond for CO₂-håndtering kan inntil 64 mill. kroner dekke utgifter til modifikasjon, vedlikehold og videreutvikling av Teknologisenter Mongstad. Rammen utgjør statens andel av utgiftene. Gassnova forestår utbetalinger innenfor disponibel budsjettamme.

5.2 Kap. 1840 CO₂-håndtering

Post	Betegnelse	Kroner
70	Gassnova SF, <i>kan overføres</i>	110 000 000
71	Teknologisenter Mongstad	160 000 000
	<i>TCM DA</i>	<i>147 000 000</i>
	<i>TCM Assets AS</i>	<i>13 000 000</i>
72	Langskip - fangst og lagring av CO ₂ , <i>kan overføres</i>	3 450 000 000

Tilskudd vil bli utbetalt på bakgrunn av oversendt elektronisk faktura i EHF-format til departementets organisasjonsnummer 977 161 630.

5.2.1 Administrasjon

Tilskuddet skal dekke utgifter til Gassnovas administrasjon og oppfølging av Langskip, Teknologiutvikling (inkludert CLIMIT) og Gevinstrealisering og markedsutvikling. Dette inkluderer utgifter til egen organisasjon og kjøp av eksterne tjenester. Tilskuddet inkluderer merverdiavgift.

Gassnova kan fakturere TCM for de tjenester som foretaket yter til TCM.

Gassnova kan trekke på selskapets frie egenkapital (overskudd fra tidligere år) for å dekke eventuelle merutgifter utover disponible midler i 2022, jf. punkt 5.3.

Tilsagnsfullmakt

Gassnova gis fullmakt til å pådra forpliktelser for inntil 20 mill. kroner utover tildelingen for 2022. Dette omfatter blant annet inngåelse av leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester utover budsjettåret på følgende vilkår, jf. punkt 2.3 i rundskriv R-110:

- Leieavtalene og avtalene om kjøp av tjenester må gjelde anskaffelser til den ordinære driften.
- Utgiftene i forbindelse med avtalen må kunne dekkes innenfor et uendret bevilgningsnivå på budsjettposten i hele avtaleperioden.
- For alle avtaler utover budsjettåret må behovet for oppsigelsesklausuler nøye vurderes. Hensynet til den fremtidige handlefriheten skal veie tungt ved vurderingen. Særlig gjelder dette ved langsiktige avtaler.

5.2.2 Teknologisenter Mongstad

Midlene skal dekke statens andel av driftsutgiftene til TCM DA og TCM Assets AS. Statens andel av investeringer og videreutvikling ved TCM dekkes fra Fond for CO₂-håndtering, jf. punkt 5.1.

Gassnova skal ha separat bankkonto for transaksjoner som gjelder tilskudd til Teknologisenter Mongstad. Renteinntekter som opptjenes på denne kontoen skal tilbakeføres til Olje- og energidepartementets konto 7694 05 17105 etter utgangen av regnskapsåret.

5.2.3 Langskip - fangst og lagring av CO₂

Midlene til Langskip består av nødvendig statsstøtte til Norcem for etablering av fangstdelen til Langskip og Northern Lights til etablering av transport- og lagerdelen av Langskip.

Gassnova skal ha separat bankkonto for transaksjoner som gjelder utbetalinger til Langskip. Renteinntekter som opptjenes på denne kontoen skal tilbakeføres til Olje- og energidepartementets konto 7694 05 17105 etter utgangen av regnskapsåret.

5.3 Forslag til endringer i budsjettet mv.

Eventuelle forslag til større budsjettendringer i første og andre halvår som Gassnova ikke kan håndtere ved bruk av egne fullmakter eller innenfor ovennevnte tildelte rammer, må fremmes for Olje- og energidepartementet innen henholdsvis **1. mars og 20. september 2022**.

Eventuelle forslag skal inneholde

- en redegjørelse for endringene.
- hvilke tiltak som er gjennomført for å begrense eventuell utgiftsøkning.
- forslag til inndekning for eventuell utgiftsøkning
- redegjørelse om endringene påvirker 2023-budsjettet

Administrasjon

Gassnova skal **innen 20. september 2022** oversende regnskap per 31. august og en prognose for resten av året. Eventuelle avvik mellom tildelt ramme og revidert prognose for 2022 skal forklares. Det oppdaterte budsjettet vil danne grunnlag for vurdering av utbetaling av gjenværende tilskudd for 2022.

6 Tildeling

Under henvisning til ovennevnte og Reglement for statlig økonomistyring §§ 7 og 8, vil Olje- og energidepartementet med dette meddele at Gassnova SF for 2022 disponerer bevilgninger, fullmakter og gis tilskudd som beskrevet i dette brevet, jf. Stortingets vedtak av 17. desember 2021.

-
- Vedlegg 1: Mandat for programstyret for CLIMIT-programmet
  - Vedlegg 2: Regelverk for tilskudd til utvikling og demonstrasjon av teknologi for CO₂-håndtering
  - Vedlegg 3: Frist for rapportering og datoer for planlagte møter i 2022
  - Vedlegg 4: Rapportering til statsregnskapet for 2022
  - Vedlegg 5: Krav til innhold i årsrapport

**DET KONGELIGE
OLJE- OG ENERGIDEPARTEMENT**

Gassnova SF
Porsgrunn Næringspark
Dokkvegen 10
3920 PORSGRUNN

Deres ref

Vår ref

Dato

21/2216-2

19. januar 2022

Oppdragsbrev til Gassnova SF for 2022

Det vises til tidligere oversendt foreløpig oppdragsbrev for 2022 og etterfølgende dialog.

Vedlagt følger oppdragsbrev til Gassnova SF for 2022.

Med hilsen

Bjørn Haugstad (e.f.)
ekspedisjonssjef

Sigmund Johansen
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Vedlegg

Kopi: Riksrevisjonen

Postadresse
Postboks 8148 Dep
0033 Oslo
postmottak@oed.dep.no

Kontoradresse
Akersgata 59
oed.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
977 161 630

Avdeling
Økonomi- og
administrasjonsavdelingen

Saksbehandler
Rune Østvold
22 24 61 31

OLJE- OG ENERGIDEPARTEMENTET

Mandat for programstyret til CLIMIT-programmet

**Fastsatt av Olje- og energidepartementet,
med endringer senest 23.september 2015**

1 Innledning

CLIMIT er et program for forskning, utvikling og demonstrasjon av teknologi for CO₂-håndtering. Hovedmålet med programmet er å bidra til å utvikle teknologi og løsninger for CO₂-håndtering.

Programmet omfatter Norges forskningsråds støtte til forskning og utvikling (FoU-delen) og Gassnova SFs (heretter benevnt Gassnova) støtte til utvikling og demonstrasjon (Demo-delen). Gassnova har koordineringsansvar for sekretariatsfunksjonen som ivaretas i fellesskap av Gassnova og Norges forskningsråd. Programstyret oppnevnes av Olje- og energidepartementet.

CLIMIT-programmet finansieres gjennom bevilgninger over statsbudsjettet til Norges forskningsråd og midler fra Fond for CO₂-håndtering som forvaltes av Gassnova. FoU-delen følger de vanlige retningslinjer for FoU-programmer som forvaltes av Norges forskningsråd, mens Olje- og energidepartementet har fastsatt regelverk for Gassnovas forvaltning av tilskudd til utvikling og demonstrasjon av teknologi for CO₂-håndtering (Demo-delen).

Dette mandatet gir de overordnede føringer fra Olje- og energidepartementet til programstyret for CLIMIT-programmet. Olje- og energidepartementet kan endre mandatet ved behov.

2 Styrets oppnevning og sammensetning

Olje- og energidepartementet oppnevner programstyret og styrets leder. Styret skal ha inntil 10 medlemmer, hvorav 1 styreleder og 2 varamedlemmer. Samtlige innkalles til alle programstyremøter. Vervene som varamedlemmer skal rulleres mellom styremedlemmene (unntatt styreleder). Programstyret skal selv utpeke en nestleder. Departementet skal ha en observatør i programstyret.

Styremedlemmene er personlig oppnevnt og sitter ikke som representant for organisasjoner. Styremedlemmene kan ikke benytte stedfortreder.

Programstyret er beslutningsdyktig når antall medlemmer (styre- og varamedlemmer) som er habile og kan avgi stemme er fire eller mer. Vedtak fattes normalt ved konsensus. Dersom konsensus ikke oppnås, fattes vedtak ved alminnelig flertall. Varamedlemmer har stemmerett når dette er nødvendig for å gjøre styret beslutningsdyktig. Ved stemmelikhet er programstyreleders stemme avgjørende.

Programstyreleder skal påse at programstyret er beslutningsdyktig når beslutninger skal tas. Programstyreleder skal videre forsikre seg om at gjeldende regler om habilitet og andre relevante saksbehandlingsrutiner er fulgt. Programstyret følger Norges forskningsråds etiske retningslinjer ved behandling av FoU-søknader og Gassnovas etiske retningslinjer ved behandling av demo-søknader.

Programstyret skal i utgangspunktet avholde fem møter årlig. Ytterligere møter kan avholdes dersom programstyreleder finner det hensiktsmessig, eller når et flertall av medlemmene ber om det. Sekretariatet innkaller til møter i samråd med styrets leder og sørger for at sakliste og sakspapirer sendes ut senest fem arbeidsdager før møtet. Norges forskningsråd og Gassnova kan, ved behov, be om å få møte med programstyret.

Det skal føres referat fra programstyremøtene, og disse legges fram til godkjenning i påfølgende programstyremøte.

Programstyremedlemmer vil få godtgjørelse for sitt arbeid i henhold til Norges forskningsråds regler for honorar og godtgjørelser.

3 Programstyrets rolle og oppgaver

Programstyret skal utarbeide hensiktsmessige resultatmål og satsingsområder for realisering av mål for programmet. Dette skal reflekteres i programplaner og utlysningstekster som vedtas av programstyret. Gassnova og Norges forskningsråd skal påse at resultatmål og satsingsområder er innenfor Olje- og energidepartementets overordnede mål og føringer for programmet. Programstyret gir tilsagn om tilskudd etter innstilling fra Gassnova og Norges forskningsråd i samsvar med regelverk for programmet og eventuelle andre føringer fra Olje- og energidepartementet. Gassnova og Norges forskningsråd er på sine respektive programområder ansvarlige for at formalkrav knyttet til tilskuddsforvaltningen blir oppfylt. Norges forskningsråd og Gassnova inngår kontrakter for henholdsvis FoU- og Demo-delen etter at vedtak om støtte foreligger fra programstyret.

Gassnova og Norges forskningsråd bistår programstyret gjennom forberedelse av underlag til diskusjoner og innstilling til beslutninger gjennom en felles sekretariatsfunksjon ledet av Gassnova.

Programstyret må sørge for et godt kunnskapsgrunnlag for sin egen aktivitet. Programstyret skal gjøre seg kjent med programporteføljen og påse at programaktiviteten har en fornuftig innretning og omfang. Programstyret skal sørge for en god sammenheng mellom forskning og demonstrasjon, og at programmet er godt koordinert med andre tilgrensende programmer og aktiviteter i Norges forskningsråd og Gassnova. Programstyret bør holde seg godt orientert om internasjonale aktiviteter som har betydning for programmet.

Programstyret forventes å gi Gassnova og Norges forskningsråd faglige råd for utviklingen av CLIMIT-programmet, herunder ta initiativ til å formidle innspill, ideer og impulser om viktige utviklingstrekk innen området. Olje- og energidepartementet, Norges forskningsråd og Gassnova skal videre kunne trekke på programstyret for å få nødvendige innspill og råd for øvrig. Programstyret skal legge til rette for at resultater fra programmet formidles til relevante målgrupper på egnet måte.

Programstyret bør løpende vurdere sin egen aktivitet, og skal påse at utlysninger, søknadsbehandling, vedtak, prosjektoppfølgning og formidlingsaktivitet er godt kvalitetssikret.

4 Fullmakter

Programstyret har fullmakt til å gi tilsagn om tilskudd til forsknings-, utviklings- og demonstrasjonsprosjekter og til å sette av midler til internasjonale samarbeidsprosjekter/-programmer innenfor rammer gitt i tildelings-/oppdragsbrev og regelverk for CLIMIT-programmet.

Programstyret kan ta initiativ til anskaffelse av ekstern bistand for å fremskaffe nødvendig kunnskapsgrunnlag for å sikre høy kvalitet i programgjennomføringen.

Programstyret kan gi programstyreleder og/eller sekretariatet fullmakt til å yte mindre støttebeløp innenfor en gitt ramme som vedtas av Programstyret.

Regelverk for tilskuddsordning

Utvikling og demonstrasjon av teknologi for CO₂-håndtering (Fond for CO₂-håndtering)

Fastsatt av Olje- og energidepartementet, med endringer senest 10.september 2015

1 Innledning

CLIMIT er et program for forskning, utvikling og demonstrasjon av teknologi for CO₂-håndtering, administrert i samarbeid mellom Gassnova SF (heretter benevnt Gassnova) og Norges forskningsråd. Gassnova er tilskuddsforvalter for demonstrasjonsdelen av CLIMIT (heretter kalt CLIMIT-demo). Dette innebærer at Gassnova er ansvarlig for at formalkrav knyttet til tilskuddsforvaltning, inkludert dette regelverk, blir oppfylt.

Regelverket for tilskudd til utvikling og demonstrasjon av teknologi for CO₂-håndtering – CLIMIT-demo er fastsatt av Olje- og energidepartementet med grunnlag i midlene i Fond for CO₂-håndtering. Regelverket er utarbeidet i henhold til § 6 i Reglement for økonomistyring i staten og kapittel 6 i Bestemmelser om økonomistyring i staten. Reglement for og Bestemmelser om økonomistyring i staten er overordnet dette regelverk.

Olje- og energidepartementet oppnevner et programstyre for CLIMIT-programmet som beslutter programplaner, utlysningstekster og tildeling av støtte basert på innstilling fra Gassnova og Norges forskningsråd. Programstyrets beslutninger om tilskudd skjer i samsvar med dette regelverks punkt 2-4 og eventuelle andre føringer fra Olje- og energidepartementet.

Gassnova har koordineringsansvar for sekretariatsfunksjonen som ivaretas i fellesskap mellom Gassnova og Norges forskningsråd.

Gassnova inngår kontrakter om støtte fra CLIMIT-demo. Rolledelingen mellom Gassnova, Norges forskningsråd og programstyret er nærmere i beskrevet i mandat for programstyret.

2 Mål for ordningen

Hovedmålet med CLIMIT er å bidra til å utvikle teknologi og løsninger for CO₂-håndtering. CLIMIT-demo skal gi økonomisk støtte til utvikling og demonstrasjon av teknologier for CO₂-håndtering som bidrar til:

- utvikling av kunnskap, kompetanse, teknologi og løsninger som kan gi viktige bidrag til kostnadsreduksjoner og bred internasjonal utbredelse av CO₂-håndtering.
- utnyttelse av nasjonale fortrinn og utvikling av ny teknologi og tjenestekonsepser med kommersielt og internasjonalt potensial.

3 Kriterier for måloppnåelse

Søknad eller innstilling om tilskudd skal opplyse om hvordan tiltaket vil understøtte målet med ordningen. Søknaden/innstillingen skal omtale målene i punkt 2 og foreslå hvilke måleparametere som vil bli benyttet for å verifisere resultatene av tiltaket. Tilskuddsmottakere

skal pålegges individuelle rapporteringskrav som er egnet til å belyse resultatene og hvordan tiltaket har understøttet målsettingene ved ordningen.

4 Kriterier for tildeling av tilskudd

4.1 Tildelingskriterier – berettigede søkere

Støttemottaker må være en ansvarlig juridisk person, og utføre en aktivitet som bidrar til verdiskaping i Norge i form av enten teknologiutvikling eller kompetanseoppbygging innenfor formålet med CLIMIT.

4.2 Tildelingskriterier – typer støtteberettigede tiltak og absolutte vilkår

CLIMIT-demo skal støtte utvikling og demonstrasjon av kunnskap, kompetanse, teknologi og løsninger for:

- CO₂-fangst før, under eller etter kraftproduksjonen eller i industrielle prosesser
- kompresjon eller annen håndtering av CO₂
- transport av CO₂
- langtidslagring av CO₂ i form av injeksjon og deponering
- bruk av CO₂ som medfører langtidslagring

Støtte til prosjekter for utvikling og demonstrasjon av teknologi knyttet til CO₂-håndtering med fangst, transport og lagring av CO₂ kan gis til seks typer prosjekter:

- a. Teknisk-økonomiske mulighetsstudier der en ny teknologi vurderes enkeltvis eller i en verdikjede med tanke på å belyse teknologiens tekniske og kommersielle potensial
- b. Støtte til uttesting av teknologi i pilotskala. Dette kan for eksempel være enkeltstående prosesstrinn.
- c. Støtte til demonstrasjonsanlegg: Forsøk med testing og drift av anlegg i teknisk eller halvindustriell skala der formålet er å ta frem data som kan belyse teknologiens ytelse, driftsoptimalisering, tilgjengelighet og pålitelighet. Tekniske og økonomiske dimensjonerings- og skaleringsdata for investering og drift av fullskala anlegg, samt grunnlag for tilgjengelighets-, pålitelighets- og ytelsesgarantier som stilles av leverandør skal belyses.
- d. Utvikling av kommersialiserbare tjenestekonsepser eller metodeverk direkte relatert til CO₂-håndtering og som er nødvendig for å realisere fullskala CO₂ fangst og lagring.
- e. Mindre støtte til faglig nettverksbygging og kompetansespredning der dette har en klar faglig og internasjonal forankring.
- f. Støtte til internasjonale prosjekter der aktiviteten delfinansieres av EU-programmer og/eller nasjonale programmer med tilsvarende formål som CLIMIT i andre land.

Støtten vil bli gitt i samfinansiering med technologieiere eller andre kilder, og vil bli gitt under forutsetning om at prosjektet er fullfinansiert.

Støtte vil kun bli gitt til fremtidig arbeid og kan ikke gis med tilbakevirkende kraft. Tilskudd baseres på budsjett utarbeidet med basis i de til enhver tid gjeldende regler for utregning av timepriser gitt av Norges forskningsråd.

Gassnova skal ikke ha eierskap til resultater som fremkommer.

4.3 Tildelingskriterier – rammer for statsstøtte

Tilskudd, herunder maksimale støttesatser og større enkelttildelinger, skal være innenfor statsstøtteregulverkets rammer.

Statsstøtteregulverket begrenser tillatt støtteintensitet, jf. EFTAs overvåkningsorgans retningslinjer for statsstøtte til FoUoI ("FoUoI retningslinjene").

Tilskudd skal være innenfor statsstøtteregulverkets rammer for kumulasjon av støtte, jf. FoUoI retningslinjene kap. 4.

Gassnova kan tildele støtte med en støtteintensitet over grensene som er fastsatt i FoUoI-retningslinjene. Slik støtte skal hjemles direkte i EØS-avtalen artikkel 61(3) c og krever individuell notifikasjon til og godkjenning fra ESA.

4.4 Tildelingskriterier - vurdering av søknadene

Gassnova yter tilskudd til tiltak basert på en vurdering av tiltakets art, søker, støttebehov og hvor godt tiltaket kan bidra til at tilskuddsordningen oppnår sine mål. Støtten vil bli spesifisert i en kontrakt mellom Gassnova og mottaker av støtten.

Følgende kriterier skal tillegges vekt i søknadsbehandlingen:

- Kommersielt potensial: Teknologiene skal ha kommersielt potensial. Med dette menes utsikter til lønnsomhet, markedsmuligheter, forretningskonsept, realisme i forretningsplaner mv. Det markedsmessige potensialet skal være utredet og dokumentert gjennom forskningsarbeid, forstudier eller markedsanalyser. Herunder skal det belyses at utviklingen av teknologien kan være lønnsom så vel for leverandør som for bruker, og kapital- og driftskostnader skal hensyntas. Prosjektet skal ha hensiktsmessige samarbeidskonstellasjoner som styrker muligheten for markedsintroduksjon, dette omfatter industriell deltakelse fra leverandører og brukere nasjonalt og internasjonalt.
- Faglig grunnlag: Prosjekter som støttes i en prototyp- og demonstrasjonsfase skal være teknologisk kvalifisert gjennom dokumentasjon av forskning og utviklingsvirksomhet og gode resultater i laboratorieskala.
- Utløsende: Statsstøtte til FoU skal stimulere foretak til å utføre forskning og utvikling i tillegg til sin daglige virksomhet. Den offentlige støtten skal være utløsende for det omsøkende prosjekt, dvs. bidra til å utvide forskningens omfang i størrelse eller anvendelsesområde eller til en raskere gjennomføring av prosjektet, jf. FoUoI retningslinjene kap. 4.
- Verdiskaping i Norge: Prosjektet skal bidra til verdiskaping i Norge i form av enten teknologiutvikling eller kompetanseoppbygging innenfor formålet med CLIMIT
- Plan for gjennomføring: Hensiktsmessig prosjektplan, prosjektfinansiering, prosjektorganisering og metodeverk for prosjektgjennomføringen som sannsynliggjør fullføring av prosjektet. Søker og prosjektdeltakeres evne til gjennomføring og egenfinansiering.

5 Rapportering, oppfølging og kontroll

5.1 Rapportering fra tilskuddsmottaker

Resultatrapportering skal utformes slik at man kan etterprøve i hvilken grad støtteordningen har bidratt til:

- Kvalifisering av nye tekniske løsninger eller teknologikomponenter
- Kompetanseutvikling i teknologiske og industrielle miljøer
- Kommersialisering av løsninger og kompetanse
- Kostnadsreduksjoner og/eller ytelsesforbedringer i verdikjeden
- Reduksjon av CO₂-utslipp
- Næringsutvikling
- Kraftproduksjon

Tilskuddsordningen er etablert med sikte på en langsiktig satsing. Som vilkår for tildeling vil tilskuddsbrevet spesifisere rapporteringskrav som skal belyse om tilskuddets formål er oppnådd, jf. krav til måleparametere angitt i punkt 3 Kriterier for måloppnåelse.

Tilskuddsmottaker skal rapportere følgende informasjon:

- Tilskuddsmottaker må ved prosjektslutt oversende en rapport til Gassnova som redegjør for hvordan støtten er benyttet. Prosjektrapporten skal omfatte hvilke tiltak som er gjennomført og hvilke resultater som er oppnådd iht til rapporteringskriterier og måleparametere som er fastsatt i tilskuddsbrevet og eller søknaden.
- Tilskuddsmottaker må ved prosjektslutt oversende en oversikt som viser hvordan tiltaket er finansiert og som spesifiserer utgiftene ved gjennomføringen av tiltaket. Ved særskilt krav i tilskuddsbrevet, skal prosjektrengskapet være attestert av revisor.

Frist for rapportering fastsettes av Gassnova. Gassnova kan fastsette krav om interimrapportering i tilskuddsbrevet.

Tilskudd kan bli avkortet i mangel av tilfredsstillende rapportering. Tilskuddsmottaker kan også bli pålagt å tilbakebetale hele eller deler av tilskuddet dersom støtten ikke har blitt anvendt i samsvar med forutsetningene.

5.2 Rapportering til departementet

Rapportering til departementet følger krav fastsatt i instruks for økonomistyring av Fond for CO₂-håndtering og årlige oppdragsbrev.

5.3 Internkontroll hos Gassnova

For å sikre korrekt saksbehandling ved tildeling og utbetaling av tilskudd, skal Gassnova ha systemer, rutiner og tiltak som blant annet har til oppgave å forebygge, avdekke og korrigere feil og mangler.

Tiltakene skal bidra til å sikre korrekt:

- registrering av faste data
- søknadsbehandling, herunder dokumentasjon av beregningsresultater
- registrering av gitte tilsagn om tilskudd, navn, beløp, intensitet, sektor, insentiveffekt jf. FoUoI Retningslinjene punkt 119.
- utbetaling av tilskudd til rett mottaker og til rett tid
- registrering i regnskapet
- behandling av dokumentasjon fra tilskuddsmottaker

5.4 Kontroll av informasjon fra tilskuddsmottaker

Gassnova skal kontrollere informasjon mottakeren sender inn som har betydning for Gassnovas beregning av tilskuddsbeløp og beslutning om tildeling (ved søknad). Gjennomførte kontrolltiltak skal dokumenteres på en tilfredsstillende måte.

Gassnova skal videre kontrollere rapporter som tilskuddsmottakeren senere sender inn om måloppnåelsen, jf. punkt 5.1. Kontrollen skal vurderes i forhold til målet med ordningen. Kontrollen skal ha et rimelig omfang i forhold til nytten og kostnadene ved kontrollen.

Gassnova skal kartlegge henholdsvis risiko for at det oppstår feil på grunn av problemer med fortolkning av tilskuddsvilkårene og risiko for uregelmessigheter. Ut fra en vurdering av det samlede risikonivå og hva som er de vesentligste risikomomentene, skal det vurderes hvilke kontrollpunkter som er mest aktuelle, og hvem som skal foreta kontrollen.

5.5 Revisorattestasjon

Gassnova kan stille krav til attestasjon fra autorisert revisor vedrørende regnskapsmessige forhold eller andre nærmere spesifiserte oppfølgingskriterier.

6 Evaluering

Departementet og Gassnova skal sørge for at det gjennomføres evalueringer for å få informasjon om tilskuddsordningen er effektiv med tanke på ressursbruk, organisering og fastsatte mål. Frekvens og omfang på evaluering av tilskuddsordningen bestemmes etter en vurdering av kvaliteten på øvrig styringsinformasjon, tilskuddsordningens risiko og vesentlighet samt kost nytte betraktninger. Olje- og energidepartementet skal ved utgangen av året orientere Riksrevisjonen dersom tilskuddsordningen er blitt evaluert.

7 Øvrige bestemmelser

Når det gjelder regler for kunngjøring, søknad og tilskuddsbrev vises det til kapittel 6 i Bestemmelser om økonomistyring i staten.

For tilskuddsvirksomheten gjelder forvaltningslovens bestemmelser med visse unntak. For avgjørelser knyttet til tilskuddsvirksomheten gjelder ikke forvaltningslovens regler om begrunnelsesplikt. Slike avgjørelser kan ikke påklages hva gjelder skjønnsutøvelsen. Det vises i denne sammenheng til forskrift til forvaltningsloven (forvaltningslovforskriften) §§ 21 bokstav f og 30 bokstav d.

Vedlegg 3

Frister for rapportering

Måned	Dato	Aktivitet
Januar		
Februar	1.	Avslutning statsregnskap 2021
Mars	1.	Eventuelle forslag om budsjettendringer og større omprioriteringer i første halvår
	10. 15.	Statusrapport om Fortum Oslo Varmes fangstprosjekt Årsrapport 2021
April	1.	Budsjettforslag 2023
Mai		
Juni	10.	Oppdatering av budsjett 2023-2026 (TCM og Langskip)
	20.	Statusrapport for gevinstrealiseringsarbeidet for Langskip Statusrapport om Teknologisenter Mongstad etter 2023
	medio	Kontaktmøte
Juli		
August		
September	20. 20.	Regnskap per 31. august og en prognose for resten av året for Gassnova SF Eventuelle forslag til budsjettendringer og større omprioriteringer i andre halvår
Oktober		
November	1. ultimo	Redegjørelse for overordnede risiko- og vesentlighetsvurderinger for 2023 Foreløpig oppdragsbrev for 2023
Desember	1. 1. medio ultimo	Budsjett 2024-2027 (TCM og Langskip) Innspill til store satsinger 2024 Kontaktmøte Oppdragsbrev for 2023

Gassnova skal hver måned oversende en rapport vedrørende oppfølging av statsstøtteavtalene med industriaktørene i henhold til sentralt styringsdokument.

Det planlegges gjennomført to kontaktmøter mellom departementet og Gassnova i 2022. Det vil bli avholdt møter hvor budsjett og planer for inneværende og kommende år vil bli diskutert.

Rundskriv R

Alle departementa
Statsministerens kontor

Nr.
R-10/2021

Vår ref.
21/6060

Dato
13.12.2021

Rapportering til statsrekneskapen for 2022

Rundskrivet er fastsett av Finansdepartementet med heimel i *Reglement for økonomistyring i staten* § 3.

1. Innleiing og innhald

Rundskrivet inneheld fristar og krav til rapporteringa til statsrekneskapen for 2022.

I pkt. 3 er det gjeve fristar for rapporteringa til statsrekneskapen for 2022. Pkt. 4 handlar om krav til rapportering til statsrekneskapen for ordinære statlege forvaltningsorgan (bruttobudsjetterte verksemder) og statens forvaltningsverksemder. Pkt. 5 handlar om rapportering til statsrekneskapen for verksemder med særskilde fullmakter til bruttoføring utanfor statsbudsjettet (nettobudsjetterte verksemder) og statlege fond. Pkt. 6 handlar om krav og fristar for 2022 for nettobudsjetterte verksemder til å rapportere rekneskapsdata som tilleggsinformasjon til statsrekneskapen i P-rapport. Bruken av informasjon frå statsrekneskapen er omtalt i pkt. 7. I pkt. 7.2 er det gitt ei kort omtale av det utvida innhaldet i den månadlege publiseringa av statsrekneskapen og tilleggsinformasjonen for dei nettobudsjetterte verksemdene.

2. Verkeområdet for rundskrivet

Rundskrivet gjeld for statlege forvaltningsorgan, medrekna departement, jf. reglement for økonomistyring i staten § 2. Forvaltningsorgan omfattar bruttobudsjetterte verksemder, nettobudsjetterte verksemder og statens forvaltningsverksemder. Desse er heretter kalla verksemder. Det vert presisert at rundskrivet òg gjeld ved forvaltning av statlege fond.

3. Fristar for å rapportere til statsrekneskapen for 2022

Fristar for S- og L-rapport for brutto- og nettobudsjetterte verksemder:

Periode	Frist	Periode	Frist
1.1. – 31.1.2022	15.2.2022	1.1. – 31.7.2022	15.8.2022
1.1. – 28.2.2022	15.3.2022	1.1. – 31.8.2022	15.9.2022
1.1. – 31.3.2022	13.4.2022	1.1. – 30.9.2022	14.10.2022
1.1. – 30.4.2022	16.5.2022	1.1. – 31.10.2022	15.11.2022
1.1. – 31.5.2022	15.6.2022	1.1. – 30.11.2022	15.12.2022
1.1. – 30.6.2022	15.7.2022	1.1. – 31.12.2022	16.1.2023

4. Rapportering frå bruttobudsjetterte verksemder og forvaltningverksemder (S-rapport)

4.1 Rekneskapsrapport

Bruttobudsjetterte verksemder og forvaltningsverksemder skal kvar månad, og innan fristane i pkt. 3, sende inn rekneskapsrapportar¹ etter kontantprinsippet med akkumulerte tal for den perioden rekneskapen omhandlar (S-rapport).

Rekneskapsrapportar til statsrekneskapen skal innehalde rekneskapslinjer etter følgjande struktur (sjå vedlegg 1 for meir informasjon):

- statskonto
- artskonto
- beløp
- fullmakt

Rekneskapsrapporten skal innehalde *statskonto* og *artskonto* etter følgjande definisjonar:

- *Statens kontoplan*: Ei standardisert inndeling av statsbudsjettet og statsrekneskapen i utgifter, inntekter, egedelar, gjeld og eigenkapital.
- *Statskonto*: Kontoar i statens kontoplan som skal inngå i rapporten til statsrekneskapen, jf. rundskriv R-101.
- *Standard kontoplan*: Ein felles, standard kontoplan som verksemdene skal bokføre på i sine rekneskap. Standard kontoplan er fastsett på eit obligatorisk siffernivå og delar inn og grupperer verksemdene sine utgifter/kostnader, inntekter, egedelar og gjeld etter art.
- *Artskonto*: Kontoar i standard kontoplan på obligatorisk siffernivå som skal inngå i rapporten til statsrekneskapen, jf. rundskriv R-102.

Kvar rekneskapsline skal innehalde fullmakt til postering på statskonto. Verksemda skal normalt nytte *eiga fullmakt*² (Z1) når posteringa har heimel i tildelingsbrev til verksemda, og når posteringa gjeld statskontoar som er tilvist verksemda eller er felles og opne for alle

¹ Den einskilde verksemda vil normalt sende ein rapport til statsrekneskapen. Einskilde verksemder *kan* ha valt å organisere seg med fleire rekneskapsførarar, til dømes regionalt, slik at det vert sendt fleire rapportar til statsrekneskapen kvar månad.

² Verksemder som er omfatta av nettoføringsordninga for budsjettering og rekneskapsføring av statleg betalt meirverdiavgift, skal bruke *eiga fullmakt* (Z1) ved rapportering av betalt meirverdiavgift på kap. 1633, post 01. Dersom ei verksemd får belastningsfullmakt på ein budsjettpost (01-49) som inngår i nettoføringsordninga, kan betalt meirverdiavgift ved bruk av fullmakta rapporterast på kap. 1633, post 01 ved å nytte *belastningsfullmakt* (Z2), jf. rundskriv R-101. Dette gjeld òg dersom verksemda ikkje er omfatta av nettoføringsordninga.

verksemder (sjå vedlegg 2). Ved postering på andre statskontoar skal *belastningsfullmakt* (Z2) nyttast. Sjå vedlegg 1 og R-111 punkt 3 for meir informasjon om belastningsfullmakter.

Forvaltningsverksemdene og Statens direkte engasjement i petroleumsvirksemda (SDØE) skal for post 24 Driftsresultat i tillegg rapportere på underpostar.

Rekneskapsrapporten skal sendast elektronisk til statsrekneskapen. Nærare detaljar om rekneskapsrapporteringa til statsrekneskapen finst på <https://dfo.no/fagområder/rapportering-til-statsregnskapet>.

Etter at verksemda har sendt inn rekneskapsrapporten skal ho hente avstemmingsliste frå statsrekneskapen og kontrollere at posteringane i statsrekneskapen er i samsvar med rekneskapen som er rapportert inn. Ved avvik skal feilen rettast etter dialog med DFØ. Avstemminga skal dokumenterast. Sjå pkt. 4.3 om avstemming av mellomvære med statskassa.

4.2 Om rapportering av mellomvære med statskassa

Kvar rekneskapsfører³ er tildelt kvar sin 6-sifra statskonto for mellomvære med statskassa. Transaksjonar på balansekontoar, omtalt i Finansdepartementets rundskriv R-101, punkt 5.1.1, skal i S-rapporten rapporterast på statskontoen for mellomvære med statskassa, kontogruppe 70, 71 og 72, jf. vedlegg 1. Balansekontoane skal òg vere spesifiserte med artskonto etter standard kontoplan på obligatorisk nivå. Mellomvære med statskassa er eit uttrykk for unntak frå kontantprinsippet i høve til statsbudsjettet og statsrekneskapen. Meir detaljert rettleiing for rekneskapsføring av mellomvære med statskassa er tilgjengeleg på DFØ sine [nettsider](#).

Statskontoen for mellomvære med statskassa skal vere spesifisert med artskonto⁴ 1980 for inngåande behaldning (IB) og artskontoar for behaldningar av fordringar og gjeld ved utgangen av rapporteringsperioden.

For nærare omtale av artskonto 1980 *Mellomvære med statskassa*, sjå rettleiing til standard kontoplan og omtale av kontogruppe 19. Her vert òg overføring av balansekontoar til nytt år omtalt, jf. <https://dfo.no/fagområder/standard-kontoplan>.

Sjå vedlegg 3 for meir informasjon om saldo på oppgjerskontoar ved årets slutt.

4.3 Avstemming av mellomvære med statskassa

Avstemming av mellomvære med statskassa skal dokumenterast ein gong i månaden. Det følgjer av *Bestemmelser om økonomistyring i staten* (bestemmelsene) pkt. 3.5.1 og 4.4.6. Verksemdene skal dokumentere balansen og avstemme og spesifisere rapporterte tal. Avstemminga og spesifikasjonen skal omfatte alle balansekontoar.

---

³ Sjå fotnote 1 om rekneskapsrapport og rekneskapsfører.

⁴ Bruttobudsjetterte verksemder nyttar artskonto 1980, medan forvaltningsverksemdene nyttar artskonto 1970.

Utgåande balanse for mellomvære med statskassa for ein aktuell periode kjem fram slik i statsrekneskapan:

Inngåande balanse per 1.1.	
+ Netto endring i mellomvære for rapporteringsperioden	
= Utgåande balanse for rapporteringsperioden	

Saldo på konto for mellomvære med statskassa skal spesifiserast på relevante artskontoar i kontoklasse 1 *Eigedelar* og kontoklasse 2 *Statens kapital og gjeld* ved rapportering til statsrekneskapan. Verksemdene pliktar å kunne dokumentere beløpa som inngår i mellomvære med statskassa.

4.4 Handtering av feil i rekneskapsåret og ved årsavslutning

Dersom den periodevise kontrollen og oppfølginga mot statsrekneskapan avdekkjer feil eller manglar, skal verksemdene ta dette opp med DFØ slik at feilen kan korrigerast innan fristen for neste rekneskapsrapportering.

Rekneskapsrapporten frå den ein-skilde verksemda per 31. desember 2022, med rapporteringsfrist 16. januar 2023, skal vere ein komplett rekneskap utan kjende feil eller manglar. Dei ein-skilde departementa må understreke for dei underliggjande verksemdene at eventuelle feil og manglar som vert identifiserte i rekneskapan skal rapporterast til DFØ og korrigerast fortløpande. Som hovudregel skal dette gjerast før neste rekneskapsrapportering og slik at rekneskapsrapporten per 31. desember 2022 med førebels statsrekneskap for 2022 vert korrekt.

4.5 Ved omorganisering

Når rekneskapsførarar vert overførde frå eit departement til eit anna, eller når rekneskapsførarar skal samlast i større einingar, eller vert delte opp, får det konsekvensar for mellomvære som dei har med statskassa.

Når dette skjer skal verksemdene kontakte DFØ så tidleg som mogleg for avklaring av korleis overføring av mellomvære og/eller opphøyr av mellomvære skal handsamast.

Eventuelle endringar i oppgjerskontoar i Noregs Bank i samband med omorganisering må òg takast opp med DFØ, sjå rundskriv R-104. Det går fram at når verksemda endrar namn eller organisasjonsnummer, skal overordna departement orientere DFØ.

5. Rapportering frå nettobudsjetterte verksemder og statlege fond (L-rapport)

For nettobudsjetterte verksemder og statlege fond vert det rapportert ein likvidrapport (L-rapport) til statsrekneskapan med likvidbevegelsen på oppgjerskonto i Noregs Bank, jf. bestemmelsene pkt. 3.5.4 og 3.5.6. Bankbalansen skal vere avstemd med rekneskapan til verksemda eller fondet før L-rapporten vert rapportert til statsrekneskapan.

Fristane for å levere L-rapport til DFØ går fram av pkt. 3. Rapporten skal innehalde banksaldo og bankbevegelse på statskonto og artskonto (sjå vedlegg 4 for detaljar).

Innhaldet i rapporten vert kontrollert ved handsaminga i mottakssystemet i statsrekneskapan. Kontrollen omfattar mellom anna nytta konto, saldo på konto i Noregs Bank og status på rapporteringa. Når mottakssystemet godtar ein L-rapport, vert rapporteringsstatus sett til «data validert ok». Den som rapporterer får ei kvittering på e-post som syner om rapporten er

kontrollert og funne i orden. Dersom L-rapporten vert avvist syner kvitteringa ei feilmelding. Etter godkjend rapportering kan verksemda òg hente opp ei kvittering i mottakssystemet som syner sjølve L-rapporten. Denne syner periodens innrapporterte endring på statskonto 81/82xxxx, i tillegg til periodens inngåande og utgåande balanse (IB og UB), sjå vedlegg 4. Motpost til statskonto 81/82xxxx vert automatisk postert på statskonto 600110 med artskonto 196 i statsrekneskapen.

For nettobudsjetterte verksemder og fond vert behaldninga på oppgjerskontoane ført over til nytt år, jf. pkt. 4.2 og vedlegg 3.

6. Resultat- og balanserapport for nettobudsjetterte verksemder (P-rapport)

6.1 Månadleg resultat- og balanserapport for nettobudsjetterte verksemder

Nettobudsjetterte verksemder skal i tillegg til L-rapport, kvar månad og ved årsslutt, og innan fristane i pkt. 6.2, sende inn resultat- og balanserapportering med akkumulerte tal til og med den perioden rekneskapen omhandlar, jf. bestemmelsene pkt. 3.5.4. (Sjå òg vedlegg 5 om innhald i P-rapporten). Rapporteringa vert nytta som tilleggsinformasjon i den månadlege publiseringa på nettsida [Statsregnskapet.no](https://statsregnskapet.no), jf. pkt. 7.2.

Nettobudsjetterte verksemder er pålagde å føre periodisert rekneskap etter dei statlege rekneskapsstandardane (SRS), jf. bestemmelsene pkt. 3.3.2. Det følgjer av bestemmelsene pkt. 4.4.2 og 3.3.2 at bokføringa av verksemdsrekneskapen må vere à jour ved avlagd årsrekneskap og ved rapportering av rekneskap etter SRS gjennom året, etter fristar fastsette av overordna departement.

Det er ein føresetnad at verksemdene gjer einskilde periodiseringar før innsending av P-rapport. Verksemdene skal som eit minimum vere à jour med rekneskapsføringa av:

- inn- og utbetalingar (alle bankkontoar skal vere avstemt*)
- ordinær løn og feriepengar
- avskrivningar av anleggsmidlar
- vesentlege kostnadar som normalt gjeld fleire rekneskapsperiodar (husleige m.m.)
- inntekt frå løyving**

* Oppgjerskonto i Noregs Bank skal vere avstemt før innsending. Verksemda skal bokføre eventuelle avvik mot artskonto 280, slik at saldoen på artskonto 196 stemmer med oppgjerskonto i Noregs Bank. Det er maskinell kontroll av dette i mottakssystemet, og ved avvik vil ikkje rapporten verte godkjend. Saldo må då rettast, og ein må sende inn P-rapporten på ny.

** Det er ikkje krav om at prosjektrekneskap skal vere à jour ved kvar månadsrapportering, men verksemder som har større prosjekt bør inntektsføre inntekt frå løyving og inntekt frå tilskot og overføringar på eit aggregert nivå, slik at resultateffekten for prosjekta samla vert nær null.

Krav til P-rapport følgjer av bestemmelsene pkt. 3.5.4.

6.2 Fristar for P-rapport for nettobudsjetterte verksemder

Fristane for den månadlege rapporteringa av tilleggsinformasjonen gjennom P-rapporten er gjennomgåande sette ca. 5 dagar seinare enn fristane for L- og S-rapporten i pkt. 3. Av omsyn til årsavslutninga og overgang til nytt år er det unntak for fristane for rapportane for januar, februar og desember.

Som følge av overlappende fristar for siste rekneskapsperiode i føregåande året og dei to fyrste rekneskapsperiodane i nytt år, er det lagt til rette for rapportering på fleire samtidige opne rekneskapsperiodar. Sjå DFØ sine nettsider for meir informasjon om når periodane opnar.

Periode	Frist	Periode	Frist
1.1. – 31.1.2022	21.3.2022 ^{*)}	1.1. – 31.7.2022	19.8.2022
1.1. – 28.2.2022	23.3.2022 ^{*)}	1.1. – 31.8.2022	20.9.2022
1.1. – 31.3.2022	20.4.2022	1.1. – 30.9.2022	20.10.2022
1.1. – 30.4.2022	20.5.2022	1.1. – 31.10.2022	21.11.2022
1.1. – 31.5.2022	20.6.2022	1.1. – 30.11.2022	20.12.2022
1.1. – 30.6.2022	20.7.2022	1.1. – 31.12.2022	17.3.2023

Verksemdene skal ikkje sende inn Resultat og balanserapport (P-rapport) for perioden 1.1.2022–31.12.2022 før avlagd årsrekneskap er klart.

^{*)} Verksemdene må få med endeleg inngåande balanse 2022 ved rapporteringa for januar 2022.

7. Bruken av rekneskapsinformasjonen i statsrekneskapen

7.1 Primær bruk av S-rapport frå bruttobudsjetterte verksemder og forvaltningsverksemder og L-rapport frå nettobudsjetterte verksemder og fond.

Når rapportane frå dei statlege verksemdene og rekneskapsførarane er mottekne, utarbeider DFØ kvar månad ein samla løyvingerekneskap over budsjettkapitla til kvart departement. DFØ sender dei samla løyvingerekneskapane til departementa. Når året er slutt, utarbeider DFØ ein endeleg løyvingerekneskap og kapitalrekneskap som inngår i Meld. St. 3 om statsrekneskapen.

I tillegg til den primære bruken av statsrekneskapsinformasjonen i budsjettoppfølginga og i Meld. St. 3, har statsrekneskapen to andre sentrale bruksområde.

For det fyrste hentar Riksrevisjonen detaljert rekneskapsinformasjon frå statsrekneskapen. Informasjonen vert nytta i den årlege revisjonen og kontrollen med statsrekneskapen og revisjonen av rekneskapen i dei einskilde statlege verksemdene, jf. lova om Riksrevisjonen (lov 2004-05-07-21).

For det andre vert rekneskapsinformasjonen sendt til Statistisk sentralbyrå (SSB) som utarbeider nasjonalrekneskapen og statistikk om offentlege finansar. SSB utfører òg Noregs plikter knytt til internasjonal rapportering. SSB får tal frå statsrekneskapen kvar månad. Rapporteringa er basert på ein avstemt statsrekneskap som er spesifisert på kapittel/post-nivå, dvs. det same nivået som vert rapportert i meldinga til Stortinget.

SSB får i tillegg informasjon om dei einskilde rekneskapsrapportane som utgjer statsrekneskapen med rapportert rekneskap per rekneskapsførar som syner kapittel/post, artskonto, jf.

rundskriv R-102, og rapportert underpost for kvar eining med utgiftspost 24 (forvaltningsverksemder), jf. rundskriv R-101.

7.2 Publisering av månadleg statsrekneskap

DFØ publiserer kvar månad på sine nettsider ein førebels løyvingerekneskap for utgifter og inntekter på kapittel/post.

I tillegg vert månadleg rekneskap etter standard kontoplan publisert på DFØ sine heimesider ved ei rådatafil som omfattar heile løyvingerekneskapen. Fila inneheld òg alle kapittel og postar, verksemd, fagdepartement for den einskilde budsjettpost, og ansvarleg departement for den rapporterende verksemda.

For månadene januar til november vert rekneskapen lagt ut fyrste arbeidsdag i månaden etter rapporteringsfristen til statsrekneskapen. For rekneskapen per 31. desember vert rekneskapen lagt ut fyrste arbeidsdag i månaden etter at rekneskapen er bekrefta av departementa, normalt fyrste arbeidsdag i mars.

DFØ forvaltar ei utvida publiseringsløysing som er tilgjengeleg på statsregnskapet.no. Det er mellom anna betre høve til å søke i data og nytte desse til analyse og samanlikning av ressursbruken mellom statlege verksemder og over tid. Siktemålet er å gjere rekneskapsinformasjonen betre tilgjengeleg og nyttig for eit breitt publikum. Publiseringsløysinga omfattar, i tillegg til bruttobudsjetterte verksemder og forvaltningsverksemder, òg nettobudsjetterte verksemder med visning av tal både frå resultat- og balanserekneskapen, jf. pkt. 6 ovanfor.

8. Forvaltning

Forvaltninga av statsrekneskapen ligg til DFØ. Som del av denne oppgåva fastset DFØ nærare krav til rekneskapsrapportane og gjev retningsliner for korleis verksemdene skal rapportere. Sjå nettsidene til DFØ for meir informasjon: <https://dfo.no/fagområder/rapportering-til-statsregnskapet>

Retningslinene og oppdatert informasjon om standard kontoplan finst på nettsidene til DFØ. Sjå lenka <https://dfo.no/fagområder/standard-kontoplan>

Har du spørsmål om rapporteringa til statsrekneskapen, ta kontakt med DFØ:

Seksjon for statlig regnskapsføring

E-post: postmottak@dfo.no

Med helsing

Colin Forthun e.f.
avdelingsdirektør

Torstein Sørbotten
fagdirektør

Vedlegg (5)

Kopi: Stortingets administrasjon

Riksrevisjonen

Direktoratet for forvaltning og økonomistyring

Dokumentet er elektronisk godkjend og har difor ikkje handskrivne signaturar.

Vedlegg 1

Månadleg saldorapport (S-rapport) til statsrekneskapen skal innehalde rekneskapslinjer med følgjande informasjon:

Statskonto	Artskonto	Saldo	Merknad
Kkkkpp	aaa	000 000	Ein rad for kvar aktuelle statskonto i løvingsrekneskapen i nummerserien 0001-5999. Kapittel og post utgjør 6 siffer. For post 24 nyttar forvaltningsverksemdene 8 siffer (underpost). Artskonto etter standard kontoplan på obligatorisk nivå, normalt på 3 siffer.
60xxxxxx	19x	000 000	Ein rad for kvar tilviste 8-sifra statskonto i 60-serien i kapitalrekneskapen til verksemda sine bankkontoar/oppgjerskontoar i Noregs Bank. Artskonto 19x, der 193 nyttast for bankkonto innbetaling, 194 nyttast for bankkonto utbetaling og 195 nyttast dersom verksemda har tatt i bruk ein oppgjerskonto som dekkjer både inn- og utbetaling.
7xxxxxx	1980/1970 1xx 2xx	000 000	Eigen 6-sifra statskonto i 70-72-serien i kapitalrekneskapen til verksemda sitt mellomvære med statskassa. Statskontoen skal spesifiserast med artskontoar i fleire rader: Artskonto 1xx for spesifisering av verksemda si beholdning av egedelar. Artskonto 2xx for spesifisering av verksemda si beholdning av gjeld. For nærare omtale av artskonto1980 (1970) <i>Mellomvære med statskassa</i> , sjå rettleiing til standard kontoplan og omtale av kontogruppe 19. Her vert og overføring av balansekontoar til nytt år omtalt, jf. https://dfo.no/fagområder/standard-kontoplan Samla rapportering av IB og beholdningar av mellomvære over statskonto 7xxxxxx svarer til netto endring av mellomvære.
6000-9999	xxx	000 000	Normalt 6-sifra statskonto dersom verksemda er tilvist andre statskontoar å rapportera på i kapitalrekneskapen. Artskonto etter standard kontoplan på obligatorisk nivå, normalt på 3 siffer.

Kvar rekneskapsline skal i tillegg innehalde fullmakt til postering på statskonto. [Z1 \(eiga konto/fullmakt\)](#) eller [Z2 \(framand konto/belastningsfullmakt\)](#) er gyldige verdiar her.

Rekneskapsrapporten skal sendast elektronisk til statsrekneskapen. Sjå meir om rekneskapsrapporteringa på: <https://dfo.no/fagområder/rapportering-til-statsregnskapet>

Vedlegg 2

Felleskontoar som skal rapporterast som *Eiga fullmakt* til statsrekneskapen.

Kap 5309 Tilfeldige inntekter,
post 29 Ymse
post 96 Sal av aksjar mv.

Kap 5341 Avdrag på uteståande fordringar,
post 91 Alminnelege fordringar

Kap 5502 Finansskatt,
post 70 Skatt på løn

Kap 5603 Renter av statens kapital i statens forretningsdrift,
post 80 Renter av statens faste kapital
post 81 Renter av mellomvære

Kap 5605 Renter av statskassas kontantbeholdning og andre fordringar,
post 81 Av verdipapir og bankinnskott i utanlandsk valuta
post 83 Av alminnelege fordringar

Kap 5700 Folketrygdas inntekter,
post 72 Arbeidsgjevaravgift

Vedlegg 3

Saldo på oppgjerskontoar ved årets slutt

Noregs Bank fører saldo på verksemda sin(e) oppgjerskonto(ar) slik at kontoane syner 0 (null) ved starten av nytt rekneskapsår. Saldo på oppgjerskonto(ar) vert nullstilt ved at saldo vert ført over til statskassas årsoppgjerskonto i Noregs Bank. Tømming av oppgjerskontoane skal skje i fyrste rekneskapsperiode (januar) og ikkje siste rekneskapsperiode (desember). Tømmebeløpet vil gå fram av fyrste kontoutskrift frå Noregs Bank for januar.

Verksemda skal ved overføring av utgåande balanse til nytt rekneskapsår bokføre saldoen på oppgjerskontoen mot konto 1990 avrekning med statskassa i kontospesifikasjonen, slik at saldo på dei oppgjerskontoar verksemda disponerer viser 0 (null) ved starten av nytt rekneskapsår. Nullstillinga av saldo ved overføring av utgåande balanse til nytt rekneskapsår skal ikkje inngå i årets bevegelsar på oppgjerskontoen(e), og heller ikkje i årets bevegelsar som rapporterast til statsrekneskapen.

Unntak frå denne prosedyren er nettobudsjetterte verksemder og fond der beholdningar på oppgjerskontoane vert overførte til nytt år.

Vedlegg 4

Informasjon som skal fyllast ut i L-rapporten:

Periode	*		
Org. Nr.			
Regnskapssentral	*		
	Statskonto	Artskonto	Beløp
IB	*		
Bevegelse	*		
UB	*		

*) Førehandsutfyllt i systemet.

- *Periode:* Den perioden som rapporteringa gjeld (ååååmm er førehandsutfyllt).
- *Org.nr.:* Verksemda sitt organisasjonsnummer eller tildelt nummer frå DFØ for statlege fond.
- *Rekneskapssentral:* Vert automatisk fylde inn av systemet ut frå informasjonen som er registrert på org.nr.
- *IB beløp:* Inngåande balanse for rapporteringsperioden
- *Bevegelse:* Summen av betalingstransaksjonar for rapporteringsperioden.
- *UB beløp:* Utgåande balanse for rapporteringsperioden.
- *Statskonto:* Tildelt 6- eller 8-sifra statskonto i kontogruppe 81/82 (førehandsutfyllt)
- *Artskonto:* Førehandsutfyllt.

Etter godkjend rapportering kan verksemda hente opp ei kvittering i mottakssystemet. Den syner periodens innrapporterte endring på statskonto 81/82xxxx og artskonto 238, i tillegg til periodens IB og UB. Motpost til statskonto 81/82xxxx vert automatisk postert på statskonto 600110 med artskonto 196 i statsrekneskapen.

Departementa får informasjon om likviditeten i kapitalrekneskapen i den månadlege utrapporteringa frå DFØ. Kapitalrekneskapen syner bankbevegelsar og saldo i Noregs Bank for alle nettobudsjetterte verksemder og fond som rapporterer til statsrekneskapen.

Meir informasjon om likvidrapporteringa til statsrekneskapen finst på:

<https://dfo.no/fagomrader/rapportering-til-statsregnskapet/veiledning-til-regnskapsrapportering>

Vedlegg 5

Informasjon som skal inngå i P-rapporten:

Utgangspunktet for dei nettobudsjetterte verksemdene ved rapporteringa er endeleg saldoliste i kontospesifikasjonen, (akkumulerte tal, hittil i år, for den perioden rekneskapen omhandlar). Rapporten skal mellom anna innehalde organisasjonsnummeret til verksemda (rekneskapsføraren), rekneskapsperiode, artskonto, kontotekst og beløp. Nærare omtale av XML-formatet finn du på heimesidene til DFØ - dfo.no.

Krav til innhold i årsrapport

Del I Leders beretning

Følgende innhold skal inngå i del I som signeres av virksomhetens leder:

- Lederens overordnede vurdering av de samlede resultater, ressursbruk og måloppnåelse for året.
- En overordnet framstilling av de viktigste prioriteringene for året.
- Kort omtale av de sentrale forhold, interne og eksterne, som har hatt betydelig innvirkning på oppnådde resultater.
- Kort omtale av viktige ytre og indre utviklingstrekk og rammebetingelser som vil kunne få innvirkning på virksomhetens resultater framover.

Del II Introduksjon til virksomheten og hovedtall

Omtale av virksomheten og samfunnsoppdraget

Omtale av foretaket, departementstilhørighet og tilknytningsform beskrives. Deretter presenteres samfunnsoppdraget, med hovedvekt på ansvarsområde og overordnede mål. Samarbeid med andre virksomheter kan også omtales her. Vesentlige endringer som angår foretaket og samfunnsoppdraget omtales.

Omtale av organisasjonen

Gassnovas organisasjonsstruktur angis, gjerne i form av et overordnet organisasjonskart, foretakets toppledelse navngis, antall ansatte og årsverk oppgis, og hvor foretaket er lokalisert. Vesentlige endringer som gjelder organisasjonen omtales.

Presentasjon av utvalgte nøkkeltall

Det skal utarbeides nøkkeltall fra årsregnskapet som kan bidra til å beskrive utviklingen av virksomheten. I tillegg skal følgende nøkkeltall fra årsregnskapet til Gassnova SF presenteres i del II:

1. Antall ansatt og årsverk
2. Lønnsandel av administrasjonstilskudd
3. Lønnsutgifter per årsverk
4. Konsulentandel av administrasjonstilskudd
5. IKT-utgifter
6. IKT-utgifter per årsverk
7. Utgifter til lokaler

Nøkkeltallene skal gi nyttig informasjon om virksomheten, og de skal kunne brukes til sammenligning over tid.

Del III Årets aktiviteter og resultater

Følgende innhold skal inngå i del III:

1. Redegjørelse for oppnådde resultater, der det inngår:
  - a. Graden av måloppnåelse skal forklares på bakgrunn av styringsparametere tilhørende de mål og eventuelle oppdrag som er beskrevet i oppdragsbrev og avtale. Vesentlige avvik skal rapporteres og forklares.
  - b. Hovedfunn i gjennomførte evalueringer
2. Analyse og vurderinger (av resultater, oppnådde effekter og effektiv ressursbruk)
3. En samlet vurdering av måloppnåelse i forhold til samfunnsoppdraget

Fremstillingen bør være systematisk og oversiktlig. Bruk gjerne tabeller og diagrammer. Selv om årsrapportens del III skal omhandle årets resultater, vil bruk av tidsserier sette årets resultater i en sammenheng, og derfor være nyttig.

Del IV Styring og kontroll i virksomheten

Følgende innhold skal inngå i Del IV:

- Overordnede vurdering av styring og kontroll i virksomheten
- Redegjøre for virksomhetens overordnede risiko- og vesentlighetsvurderinger og de viktigste tiltak som er gjennomført for å adressere disse.

Del V Vurdering av framtidsutsikter

I denne delen vurderer virksomheten sin evne til å løse samfunnsoppdraget og oppfylle overordnede mål i et framoverskuende perspektiv. Del V bør ta opp forhold som har blitt aktuelle i løpet av året og som virksomheten mener vil ha betydning for de kommende år.

Del VI Årsberetning og årsregnskap for Gassnova SF

Det skal utarbeides årsregnskap for Gassnova SF med revisors beretning og årsberetning fra styret, jf. statsforetaksloven §§ 39 og 41.

Redegjøre for statens forventninger til selskapene i henhold til forventningene som er omtalt i siste Eiermelding – Bærekraftig verdiskaping, tydelige mål og strategier.

Styrets erklæring om fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til administrerende direktør og øvrige ledende ansatte skal tas inn som eget punkt i årsberetningen.

Note i årsregnskapet om lønnskostnader skal vise samlet godtgjørelse til ledende ansatte, fordelt på lønn, annen godtgjørelse og kostnadsført pensjon.

VII Årsregnskap for Fond for CO₂-håndtering

Det skal utarbeides separat årsregnskap for fondet, jf. punkt 4.2 i Instruks for økonomistyring av Fond for CO₂-håndtering.